

על הדרך

וכותב בספר קובץ על יד כאן: ונicha בזה הא דאוכל מצה מעשר שני, ולא אמרין דהוי חבילות חבילות, כיון דגם שם הווי ב' סוגי מצות, דבמע"ש המצוה שייאל, ובמצות מצה הווי מצוה על הגברא ע"כ.

★ ★

בגמ': אין אומרים שתוי קדושים על כוס אחד מאי טעמא אמר רנבי לפי שאין עושין מצות חבילות חבילות וכוי אין לו שאין.

הגאון ר' פנהס אפשתין זצ"ל (במנחת חריבת סוטה כו:) הוכיח מתיירוץ זה דהא דין עושין מצות חבילות חבילות אינו לעיכובא ודלא כמו שהוכיח שם בתחילה (כה). מסוגיא דסוטה שם.

ונע"ע במנחת חריבת בסוף דבריו (כה) שכתב דהא דאמרין אין לו שאין, אין הכוונה דחו"ל הקילו בכ"ג משום דין לו, אלא דכל הטע של מיחזי ממשאי לא שייך ורק כישיש לו אפשרות לבי' כסות אבל בגין לו אין כאן מיחזי ממשאי כלל. ולפ"ז לכאי יש לדוחות מה שהוכיח מכאן דהא דין עושין מצות חבילות אינו לעיכובא.

★ ★

בגמ': אלא הבדלה וקידוש חדא מילתא היא.

חריבי' אלגוי בארעה דרבנן הביא מהלket הקמה שנשאל מה דינו של בן א"י שנמצא עם בן חו"ל במוציא י"ט ראשון ואין להם אלא כוס אחד, כיצד יעשוו, והשיב דהן גופין מוחלקים בודאי בכ"ג לא שייך למימר קידוש והבדלה חדא מילתא היא. (ולפי מש"כ רשי' והרשב"ם לכאי' בלאה'ה לא שייך לומר חדא מילתא היא דהה הבן אי' מסיים בין קדש לחול).

ונע"ש בארעה דרבנן בדברי הלket הקמה.

★ ★

המחר"ם שייך (או"ח סס"ז) כתב ששמע בשם הגאון מוורה"א שפיטץ שלא רצה ליקח סנדקאות ולהיות מוהל בכת אחת, דין עושין מצות חבילות חבילות. וכותב המחר"ם שייך דאינו מאמין למה שאומרים כן בשם, דבב' מצות דשייכי

לעשותם יחד, וכן הוא לגבי הספק, כשהישמע פטירת שני צדיקים בכת אחת, הרי תיקף מחיוב להצער על פטירת שני הצדיקים, ובכח"ג הרי לא הבא על עצמו כלל דבר זה שיצטרך לעשותם יחד, ועוד, כי באופןם קשיים שני מצות יחד מוסף בשלימות המצות לא שייך לומר שהמצות עליו ממשא כשועשה אותן יחד, ואילו בהספק - כשהספק שני צדיקים יחד מעורר יותר לב השומעים כמשמעותם וגולם, ומהעוררים יותר אל הבכי ואל הרהור התשובה שזה חכלית ההספק, ונמצא למצות ההספק נעשית ביתרון הכלש, لكن אין בזה ממשא מצות חבילות חבילות.

★ ★

בגמ': אין אומרים ב' קדושים על כוס אחד מאי טעמא אמר רנבי לפי שאין עושין מצות חבילות חבילות.

פירש הרשב"ם דהטעם שאין עושין מצות חבילות חבילות דמייחז עלייה ממשאי, וכן פירושו התוס' בסוטה (ח). אמן במסכת מז"ק (ז): כתבו התוס' דבעינן שייא לבו פניו למצוה אחת. הארץ דרבנן (מערכת א') העיר דלפי הטעם של תוס' במז"ק אינו מובן אם אין אומרים ב' קדושים על כוס אחד, דהא בתחילת פניו לבו לגמרי לברכת המזון, וכשפנה לבו מברכת המזון אמר לא יאמר עליו גם הבדלה.

והמנחה חריבת (סוטה ח). הקשה גם לפי הרשב"ם והתוס' בטוטה דאית שייך באומר ב' קדושים על כוס אחד הא דנראה עליו ממשאי, והביא מספר נר לדוד שהקשה כן. ועי' בתפארת ישראל (נגעים פ"ג) שג"כ העיר כיו"ב, וכותב דברא בר' קדושים על כוס אחד מיחזי ממשאי, מדטריה לאליה להביא כוס נוספת להבדלה. (מיهو המנחה חריבת העיר דעתין צ"ע בהא דברכות מת. דין חותמים בשתיים).

★ ★

בגמ': לפי שאין עושין מצות חבילות חבילות וכוי.

בשפת אמרת בחיי לשבת (כ"ג ע"ב) ד"הermen שריפה וכו' כותב גבי נר שבת בשמן תרומה שלא הוה חבילות - חבילות. כיון דהמצוה בשရיפת תרומה הוא במה שנשרף שהוא בכל רגע ורגע, אבל המצוה של שבת הוא בהדלקה וכו' לא הוה חבילות חבילות ע"כ.